

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 10. julija 1878.

Obseg: Kako vremenske telegrame dobodo kmetovalci, ki se na nje naročijo. — Kakošna se kaže letošnja letina v našem cesarstvu. — Kedaj je pravi čas žito žeti? — Kako zatreti plevél na njivah. — O kmetijskih nadaljevalnih šolah. — Pivarne — kako se dela pivo v njih in kako koristijo tudi živinoreji. (Dal.) — Avstrije prihodnost. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.**Kako vremenske telegrame dobodo kmetovalci, ki se na-nje naročijo.**

V 8. listu so letošnje „Novice“ poročale o čisto novi napravi, po kateri bi kmetovalci dobivali prerokovanje vremena iz Dunajskega meteorologičnega instituta. V dopisu sl. ministerstva kmetijstva od 23. dne junija se pa naznanja družbi kmetijski, da se je razpošiljanje tega prerokovanja po telegrafu (Witterungs-Telegramme) pričelo 1. dne t. m. in kako se je ministerstvo kmetijstva porazumelo z ministerstvom trgovstva zaradi naročnine na vremenske telegrame. Ker je sl. ministerstvo naročilo družbi kmetijski, naj naznani kmetovalcem dogovore njegove z ministerstvom trgovstva, je odbor družbe kmetijske naprosil vredništvo „Novic“, naj priobči svojim bralcem kmetovalcem vse to, kar je tistim vedeti potreba, ki se hočejo naročiti na sprejemanje vremenskih telegramov. Zato jim naznanjamo sledeče:

Vremenski telegrami za kmetovalce bodo z Dunaja izhajali vsako leto od začetka aprila meseca do konca oktobra.

C. k. meteorologični inštitut na Dunaji (k. k. meteorologische Anstalt) izdaja te telegrame za vreme sploh brez ozira na podnebne in krajne razmere posameznih dežel in krajev.

Ti tako le splošno narejeni telegrami se morajo v vsaki deželi predelati po podnebnih razmerah dotične dežele, in zato je vsaka dežela v ta namen razdeljena v posamezne podnebne okrajne, v vsaki taki okrajni pa je izbran primeren kraj kot „krajno središče“ (Local-Centrum), kjer se nastavi za predelovanje splošnih vremenskih prerokovanj po razmerah posamesnih dežel sposoben mož.

Vsaka dežela tedaj ima po eno ali več tacihih lokalnih središč. Izpustivši druge nam oddaljene dežele imenujemo mi le nam bližnje dežele. Tako je za tako središče izbran

na Kranjskem: Belak (Villach) za gorensko stran, Ljubljana pa za dolensko in notranjsko stran, *)

na Koroškem: Celovec ali Belak,

na Štajarskem: Leoben za gornje Štajarsko, za dolnje Štajarsko pa Maribor,

*) Za Kranjsko, Štajarsko, Koroško, Goriško, Istro in Dalmacijo ne imenuje ministersko pismo še nobenega razložnika.

na Goriškem za vso deželo Gorica, na Primorskem za vso deželo Trst ali pa Pazen,

v Dalmaciji za vso deželo Zader ali Splet.

Za nekatere dežele so že dobljeni taki možje, ki bodo splošne vremenske telegrame razlagali po deželnih razmerah in se razlagavci (Ausleger) imenujejo. *)

Kdor hoče vsak dan dobivati take telegrame samo za-se ali za več kmetovalcev skupaj, ima dvojno pot, da se naroči na-nje: 1) ali da gré k razlagavcu svoje dežele in se naroči za-se ali za več kmetovalcev skupaj na telegrame po razlagavcu že predelane za manj ali več časa; naročnina skupna za mesec dni znaša 15 gold., — ali pa 2) se naročnik naroči kar naravnost na Dunaji pri c. k. meteorologičnem inštitutu (k. k. meteorologische Anstalt), če brez predelovanja želi splošni telegram z Dunaja dobiti, ki si ga potem sam razloži po razmerah svojega okraja. Tak plača za mesec dni 7 gold. 50 kr. Če naročnik teh telegramov ni blizu telegrafičnega štacijona in je treba človeka pošiljati po telegrame na štacijon, se ve, da mora on to potnično še posebej plačevati in telegrafnemu štacijonu to naznaniti.

Kakošna se kaže letošnja letina v našem cesarstvu.

Po poročilu c. k. ministerstva kmetijstva.

Vreme spomladi je večidel v vseh deželah polju, vrtom in nogradom ugodno bilo. To je pa tudi vzrok bilo, da je letos nenavadno veliko gosenic in družega mrčesa skoro povsod se prikazalo, v Dalmaciji pa še veliko kobilic, katere so na otoku Vis nabirali in kilo nabranih po 20 krajcarjev plačevali.

Rži se bode povsod obilo našelo; le sém ter tje je redka bila, pa zategadel bolj plodna na zrnu. Posebno lepo klasje je naredila v doljni Avstriji, na Solnograškem, Tirolskem, Štajarskem, v Bukovini in v več krajih Ogerskega. Slama je v nekaterih krajih dolnje in zgornje Avstrije po 2 metra in še čez visoka. Nasproti pa je slama na Českem majhna, klasje pa bogato.

*) Ne moremo si kaj, da ne bi omenili tukaj, da za dolensko stran Kranjsko bi utegnil Maribor ali Celje, za notranjsko (Vipavsko) pa Gorica z ozirom na podnebje primerniše središče biti. Vred.